

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Ime ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m x 2 m, notice, posilano, preklic, izjave in reklame 1 m/m x 3 m, Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2.— Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 314.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno napre, plačan	K 300.—	celoletno	K 420.—
polletno	150.—	polletno	210.—
3 mesečno	75.—	3 mesečno	105.—
1	25.—	1	35.—

„Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.“
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročniški vedno po nakaznici. Na samo omenjeni naročila brez posilne denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 31.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamerna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Ig. Rutar:

Ustava in državna služba.

Država kot taka je abstrakten subjekt. Sama po sebi se ne more udeleževati, ne more izvrševati svoje državne oblasti in izražati svoje volje. Zato so ji potrebni posebni organi, ki jih država nastavi za izvrševanje teh poslov. Ustava naj obsega temeljna določila in načela državnega ustroja in državne organizacije. Omenjeni državni organi so gotovo bistveni del državnega organizma. Potemtakem ne more biti dvoma, da spadajo temeljna načela in določila glede državne službe in državnih uslužbencev prav tako v ustavo, kakor vsa druga bistvena temeljna načela in določila glede državnega ustroja v obče.

Odgovoriti bi bilo na vprašanje, katera načela in določila glede državne službe je smatrati za bistvena in temeljna. Po našem mnenju mora ustava vsebovati tozadevna določila vsaj v dveh smereh. V ustavi mora biti predvsem izrečeno, kdo more in sme biti državni uslužbenec, drugi pa mora ustava vsebovati tudi vsaj temeljne in bistvene točke glede državnega službenega razmerja, tako da je mogoče na njih podlagi zgraditi posebne zakone glede državne službe, bodisi glede organizacije teh služb, bodisi glede medsebojnih službenih pravic in dolžnosti.

V ustavi mora biti predvsem določeno, kdo sme in more postati državni uslužbenec. Že zgoraj je izrečeno, da se država kot abstrakten subjekt ne more sama po sebi udeleževati. Država mora izvrševanje svojih funkcij, zlasti tudi svoje državne oblasti poveriti gotovim organom. Ako država takorekoč samo sebe izroči v roke tem svojim organom, bo pač umljivo, da si mora osebe, ki jih postavi svojim organom, dobro ogledati. Posli, katere prevzamejo ti organi od države, so tako važni in zaupni, da nikakor ne gre, da bi se kar brez izbire poverili poljubnim individuum, ki bi se za to ozlasili. Država se mora moči zaneesti na svoje organe, in edino pravilno je, da izbira svoje organe samo izmed oseb, ki so ji popolnoma udane in zveste in katerih zanesljivost je je zanjo vzvišena nad vsak dvom. Svoje organe mora torej država izbirati samo izmed svojih zanesljivih državljanov, ker ji bodo samo ti verno vdani in zvesti služabniki. Le pritegnitev tako omejenega kroga oseb v državno službo bi stvarno odgovarjala prvemu cilju vsake države, to je ohranitvi same sebe. Ozirni zunanje-političnega značaja pa nalagajo državi včasih gotove ome-

jitve pri uzakonjenju tega stvarno ko bo tudi v naši ustavi najbrž ostalo merodajno glede dostopa državnih služb samo načelo državljanstva, dočim zanesljivosti državnih uslužbencev v obrazloženi meri v ustavi sami ne bo mogoče ustanoviti in se bo morala država na drugi način zasigurati, da bo nastavljala za svoje uradne organe le svoje zanesljive državljane.

Ustava mora dalje določati temeljna načela glede službenega razmerja državnih uslužbencev samega. To službeno razmerje se ne da kratkoma označiti niti kot zasebnopravna službena pogodba, niti kot kaka javnopravna dolžnost, kakor na primer vojaška službena dolžnost ali porotniška dolžnost. Novejša teorija označa to službeno razmerje kot javnopravno službeno pogodbo. Država izroči svojemu uslužbencu ob nastanitvi gotov del svojih državnih poslov, navadno tudi del državne oblasti, da jo izvršuje. Država zahteva od uradnika, da vrši te posle povsem objektivno in nepristransko, to se pravi enakomerno za vse državljane brez ozira, ki tudi sami strogo zahtevajo in čuvajo, da je država napram vsakomur objektivna in nepristranska. Ta objektivnost in nepristranskost države napram njim identificirajo državljani s subjektivno objektivnostjo in nepristranskostjo državnega organa samega, ker ne razlikujejo med državo in njenim organom, ki samo izvršuje državno oblast. Vseled tega zahteva država od svojega organa, da varuje tudi svojo subjektivno nepristranskost, da se vzdrži vsakega dejanja, ki bi moglo kaliti ali zasenčiti njegovo objektivnost kot državni organ. Posledica tega je, da državni organ predvsem ne more in ne sme imeti kakšnega drugega postranskega pridobitnega poljaka, ki bi le vzbujal sum, da bi mu mogla poverjena državna oblast pri tem na kak način služiti v njegov prid. Državni uslužbenec mora torej svojo svojo delavsko moč in celo svojo življenjsko usodo z vstopom v državno službo izročiti popolnoma v roke državi. Njena moralna dolžnost je torej, da zagotovi svojemu uslužbencu življenjski obstoj, in sicer ne le za dobo službovanja, ampak tudi za starost in da mu pri more preskrbeti morebitno družino. Država se mora obvezati, da brez vzroka svojega uslužbenca ne postavi na cesto. Dalje zahteva država od svojega uslužbenca, da povsod in ob vsaki priliki varuje njen ugled, da živi in se vede primerno svojemu

stanu kot državni nastavljenec. Končno mora vsak državni uslužbenec še pred vstopom v službo si pridobiti na lastne stroške potrebno kvalifikacijo za državno službo. Tudi te momente mora država vpoštovati pri določanju plače svojim nastavljenecem, ako hoče imeti dobro kvalifikovano in strokovno izvežbeno uradništvo. Vsaj glavna in temeljna načela glede tega službenega razmerja spadajo tudi v ustavo.

Dotakniti se je še nekega vprašanja, namreč odgovornosti državnega uslužbenca za njegove uradne čine. Komu naj bo državni uslužbenec odgovoren za svoje poslovanje? Da mora državni uslužbenec nositi odgovornost za svoje čine napram državi, izhaja že iz službenega razmerja kot takega. Odgovoriti je torej le na vprašanje, če naj državni uslužbenec bo odgovoren tudi direktno zasebni stranki. Razločevati nam je dva primera.

Država nastopa kot zasebnopravna oseba, sklepa kupčije, najema posojila, delavce itd. V takih slučajih prevzema država zasebnopravne obveze in pravice, kakor vsaka druga zasebnopravna oseba. Država teh zasebnopravnih opravil kot abstrakten subjekt ne more sklopiti sama po sebi, ampak le po svojih organih. Da ti organi v takih slučajih, kjer nastopajo le kot namestniki ali pooblaščenki države, za spore, ki nastanejo iz teh pravnih opravil, ne morejo osebno odgovarjati tretjim pogodbenim strankam, je gotovo izven vsake diskusije. Ako pa so slabo varovali pri tem državne koristi, so seveda zato odgovorni državi, ki uveljavlja to odgovornost po višjih organih.

V drugem primeru nastopa država kot državna oblast. Tudi svojo državno oblast izvršuje država le po svojih organih. Ali naj država za oblastvene čine jamči zasebnim strankam in zakaj, o tem je veda izkonstruirala različne teorije. Nas zanima vprašanje, če naj državni uslužbenec osebno odgovarja za take oblastvene čine in komu. Za sodnike postoji takozvani sindikatni zakon, po katerem je sodnik odgovoren za morebitno škodo, ki bi jo povzročila njegova razsodba. Toda po drugi strani je za sodnika ustavno zagotovljena njegova nezavisnost in samostojnost pri izvrševanju sodne oblasti. On je vezan samo na veljavno ob sebi umevna načela. Tane zakone. Ako je torej zakonito uvedena zani sindikatna odgovornost za pogreške proti veljavnim zakonom, je s tem samo povečana garancija, da bo sodnik pri svoji samostojnosti in neodvisnosti tem pazljivo čuval nad veljavnimi zakoni.

Drugače je z uravnim uradnikom. Po dosedanjih ustavah vsen držav vrši upravo poglavar države po svojih odgovornih ministrih, katerih vsak ima za svoj resort cel štab upravnih uradnikov. Ti uradniki so njemu podrejeni in njemu odgovorni. Vsak minister ima ustavno pravico izdajati naredbes. Da naredbes niso vedno v polnem skladu z zakoni, da jih mnogokrat interpretirajo na poseben način, da omejujejo njih posamezna določila ali jih razširjajo, ali spravljajo v skladie z obstoječimi dejanskimi razmerami, je znana stvar. Statutari sindikatno odgovornost upravnega uradnika bi pomenilo, da je upravn uradnik poleg ministru odgovoren tudi zasebni stranki. To bi imelo za uradnika eventualno nevzdržljive posledice. Ako se uradnik drži samo zakona, ga kliče na odgovor minister, ker ni upošteval naredbes. Ako se drži naredbes, ga toži stranka pred sodnikom, ker ni odločal po zakonu. Ker je sodnik vezan le na zakon, bo upravn uradnik pred njim podlegel, ker se ne bo mogel sklicevati na naredbes. Ene

izmed teh dveh odgovornosti mora biti torej upravn uradnik vsekar oproščen, in sicer ali sindikatno napram stranki ali pa odgovornost napram ministru. Odgovornost napram ministru bi se ga moglo oprostiti le na ta način, da se mu ustavno zagotovi neodvisnost in samostojnost kakor sodniku. V tem slučaju pa bi bilo treba ustavo preurediti v tem smislu, da upravne oblasti ne vrši več kralj in odgovorni ministri, ampak da jo vrše neodvisni in samostojni uradniki. Vladovalne pravice bi se s tem morale torej bistveno omejiti, institucija ministrov pa bi postala odveč, ker bi zanje ne bilo posla. Ta razmotrivanja nas dovedejo do zaključka, da bi bilo v ustavi določiti napram strankam primerno odgovornost države kot take za pogreške uradništva v izvrševanju državne oblasti, za uradništvo pa statuirati sekundarno odgovornost napram državi, ako redno ali disciplinarno sodišče spozna uradnika krivim dotičnega službenega pogreška.

Politične vesti.

— Protestni shod privatnih nameščenec proti plačarini. Na podlagi starega avstrijskega, za Slovenijo in Dalmacijo veljavnega zakona o plačarini je bila v budget za leto 1920/21 stavljena med dohodke tudi postavka »plačarina«, ki bi se naj pobirala od zasebnih uradnikov v Sloveniji in Dalmaciji, dočim so tega davka izvzete vse ostale pokrajine. Popolnoma upravičeno je torej gibanje zasebnega uradništva proti »plačarini«, ki bi znašala okoli 30% njihovih prejemkov. Društvo zasebnih uradnikov v Ljubljani je večer ob 8. zvečer sklicalo v Mestni dom protestni shod, katerega se je udeležilo nad 300 oseb, med njimi znatno število delodajalcev in zastopnikov trgovskih in obrtnih korporacij. Predsednik Orehek je otvoril shod, kratko povdarjajoč važnost protesta in krivivost davka. Poročevalec Mihovec in ravnatelj Pehani sta kratko omenila bistvenost davka in njega nedogledne posledice za gospodarstvo. K predlagani resoluciji se je vnela živahna debata. Poslanec Reissner je v stvarnem in lapidarnem govoru pojasnil vzroke, kako je došlo do tega davka in navajal bistvo tega davka v bivši monarhiji, ki je ta davek pobirala tudi od javnih nameštencev, katerih plača je presegala letnih 6400 K. Poslanec dr. Korun je v bistvu pritrdil izvajanjem predgovornika, samo kritiziral je vlado, ki je ta davek uvedla potem naredbes. Poslanec Bernot je govoril v strankarskem zmišlu. Poverjenik za socialno skrbstvo Ribnikar je zagotovil zborovalce, da podpre njihove zahteve pri ministru njegovega resorta. Poslanec Brandtner se je v imenu

NSS izjavil proti davku. Sprejeta je bila na to soglasno zadevna, zelo obsežna resolucija, ki zahteva uklenjenje plačarine.

— Ministrska seja. Beograd, 10. marca. Včeraj se je vršila ministrska seja, na kateri se je razpravljalo o pogajanjih z muslimani. Pogajanja se bodo danes prekinila ter se nadaljevala jutri.

— Iz ustavnega odbora. Na današnji seji ustavnega odbora je bil sprejet člen 6, ki govori o začasnih suspenzijah državljskih pravic in o svobodi tiska za vojno, mobilizacijo in ustajo. Sprejet je bil tudi člen 87. Oddelek VIII, ki govori o sodnijski oblasti, je bil soglasno sprejet. V oddelku VII, pa je bil odklonjen prvi stavek člena 57., drugi stavki pa so odgođeni. Člen 58. je bil odklonjen, člen 59. in 60. pa sta bila sprejeta. Seja je bila končana ob 12. Prihodnja seja bo v soboto ob 10. popoldne. Po seji ustavnega odbora se je vršila seja ožega odbora, na kateri se je razpravljalo o členih ustavnega načrta, ki doslej še niso rešeni.

— Klerikale in začetničarji. Jugoslovenski in narodni klub bosta v ustavnem odboru skupno nastopila za avtonomno ureditev naše države. Namesto dr. Pavičiča pride v ustavni odbor dr. Šurmin.

— Narodni klub in Radičević. Beograd, 10. marca. Predvčeršnjim je prišel v Beograd dr. Šurmin, ki je prinesel Radičević memorandum in načrt ustave selične republike. Ta zveza med narodnim klubom in Radičević je povzročila neugodno presenečenje v vladnih političnih krogih.

Hamlet.

Hrvatska Matica je kot izvanredno izdanje za tekoče leto izdala veleznamično knjigo. Naslov ji je: The tragical Historie of Hamlet, Prince of Denmark by William Shakespeare. Prema poljskom tekstu Jozefa Paszkowskoga nanovo pročitana in promišljena od Stanislava Wyspianskoga. Preveo s poljskoga Julije Benešić.

Knjiga je posvečena igralcem, ljudem, ki delujejo na odru s činom po poti skozi labirint, ki se zove gledališče in ki mu je naloga kakor nekda, tako tudi sedaj služiti kot zrcalo prirode, kazati kreposti njene erte, zlobi živo njeno sliko, a svetu in duhu veka njihov lik in žige.

Igralcem, režiserjem, kritikom in publiki, ki se želi pogledati v Shakespeareova dela, njegovo dobo in v njegovo gledališče, je namenjena ta knjiga, odkrivajoč marsikaj novega. Pri naša pa tudi znane stvari iz drugih študij.

»Kako je Šekspir pisal Hamleta?«

Šekspir je slabo napisane igre, ki so jih v njegovi dobi vpiszarjali — takrat je bilo v Londonu šest gledališč

— in komade, ki je bila v njih krasna legenda, popravljal in pisal in izpreminjal tako, da so bili končno taki, kakršni so morali ostati v bodoče.

Popravljal jih je, omogočal njihovo vpiszaritev. Leta in leta je delal tako, popravljal vedno iraziteje in temeljiteje, vedno bolj in samostalneje. a ob neprestani gledališki praksi je imel na odru neprenehoma kontrolo in prilžnost, da igra prenareja in da izvršuje nove popravke in poboljšanja dan na dan.

Gledališki rokopis, po katerem se je igralo, sprva majhen in neznačen, ker je obsegal le golo fabulo. Je naraščal s priraščanjem epizodskih prizorov, povečeval se je za figure po sposobnostih igralcev, povečeval se glede obsega po tem, kadar je Šekspir iztaknil odličnega igralnega talent, ki bi bil mogoč ono ali to sceno dobro zaigrati...

Šekspir je bil sam zase kratak, in v igralcu je moral biti pravi razlog, v igralčevem izrednem daru, ako je Šekspir kakšni svoji osebi dovolil na pozornici mnogo govoriti.

Gotovo so bile vse takozvane šekspirske drame vpiszarjene že pred Šekspirom. In bile so slabe, bedne kr-

parije. A mogoče, da ni bilo v njih vse slabo in bedno.

Predvsem je bila njih vsebina lepa in tragična, in Šekspir je vse po vrsti popravljal, prenačal, popolnjeval, a tudi pisal, tako da je postajalo delo končno nekako povsem novo...

Tako je bilo s Hamletom. A treba se je zavedati, da je bil Šekspir, ko je začel to umetniško delo, drugačen, nego takrat, ko ga je dovrševal... Nikdar se ni zgodil slučaj, da bi bil Šekspir začel pisati dramo, ki bi je ne poznal po legendi ali po noveli ali najčešče z odra, torej dramo, ki bi ji legendo moral izmisliti sam...

»Razširjeno je mišljenje, da se Šekspirovo gledališče niti najmanj ne zanimalo za dekoracije, da ni maralo dekoracij in da je stalo iznad teh krp in cunji... Morda je imel na svoji pozornici, v svojem teatru skromne, zelo skromne dekoracije... ker o vrednosti dekoracij ne odločajo troški zanje, nego koncepcija, misel.«

In knjiga razlaga pogreške in nedoslednosti v Šekspirovih delih, vedno znova popravljanjih, a v bistvu prevzetih. N. pr. pojma duha v Hamletu: Šekspir je smatral pojavo duha ki ga je prevzel iz gledališke tradicije, za

lepoto, a veroval ni v duhove. Zato je dal Hamletu dovolj inteligence, prečisanosti in poguma, da brez pomoči duha razkrije zločince. Vendar je ostal duh v »Hamletu« aktiven vsaj deloma. Gotovo pa je bil duh v prvotni redakciji — glavni činitelj, med tem ko je v zadnji odločilen nastop igralcev, ki zaigrajo pred kraljem umorstvo Gonzage. In Laertes, Ofelia, Fortimbras in še druge osebe so ali temeljito ali le deloma predrugačene figure iz neznane prvotne igre. Kostimi so povsem indiferentni. Hamleta igrajo v romanskem stilu, v skandinavsko arhaičnem, v baroknem, rokoko, renesansnem stilu ter v maniri italijanski, francoski, nemški in vsakršni. Pa poskušajo »Hamleta« prikazovati tudi fantastično. Toda »Hamlet« se ne more prikazati v nikakem kostimu niti s kakršnikoli dekoracijami, ker Hamleta je možno predstavljati le s — žustvom. Na Angloskemu pa je utrjeno prepričanje, da še noben igralec ni igral povsem dobrega »Hamleta«. Nihče pač ne obsega vsega Hamleta.

Razen legende je bila v Šekspirovi dobi znana drama Thomasa Keda »Osveta knoza Hamlet« ali »Čudna blaznost kraljeviča Hamleta«. Izredna tragedija, obogatena s prizori z du-

hom, zaljubljenost, čelito, nenavadno šaljivim Korambisomc itd., in mogoče je, da je Šekspir leta 1587, celo igral v tej igri; a leta 1594. se je igrala zopet Kydova tragedija, toda že s Šekspirovimi prvimi popravami. Leta 1598. pa igrajo v istem gledališču »Hamlet« že s podpisom Šekspirovim! Toda še nadalje je izpreminjal avtor to delo vedno znova; leta 1603. izide drama celo prvič v tisku zopet popolnoma, leta 1604. že v drugem natisku zopet znatno prečelana, dokler ni dobila današnje oblike.

Kakšnega si je predstavljaj Hamleta Šekspir? Debelušnega in astmatičnega! Vendar se je astma jedva opazala. To napako omenja v igri le Hamletova mati. Šekspir je dal junaku to potezo baje za to, ker je bil Burbage, soravnatelj gledališča, tudi astmatičen ter je predstavljal Hamleta.

Tako pri naša ta knjiga še cel niz zanimivih opazovanj o psiholoških in zunanjih karakteristikah potezov Hamleta in ostalih oseb ter obširne komentarje monologov in prizorov. Knjiga strani 125 z ilustracijami stane le 30 K.

A. R.

— Arnauti za Jugoslavijo. V Beograd je došla delegacija arnavtskih plemen, ki bo prosila našo državo, naj bi delovala na to, da se Albanija priključi naši državi. To dni bo prosila za avdienco pri ministrskem predsedniku Pašicu.

— Jugoslovanski predstavnik pri boljševikih. Iz Moskve javljajo: Jugoslovanski predstavnik pri vladi sovjotov Ilija Miklič je padel v nemilost zaradi nerodnosti v denarnem poslovanju. Na njegovo mesto je bil imenovan neki hrvatski trgovski pomočnik iz Zagreba.

— Zakaj je zaprta romunsko-madžarska meja? Beograd, 10. marca. Tukajšnji romunski poslanik izjavlja, da je meja med Romunijo in Madžarsko zaprta vsled pogrške romunskih obmejnih straž. Poslanik je zahteval v Bukarešti strogo kazen za krivce.

— Mednarodna železniška konferenca. Beograd, 10. marca. Koncem tega meseca se bo vršila v Rimu mednarodna železniška konferenca, katere se bo udeležila tudi naša država.

— Prehranjevalna katastrofa v Rusiji. Petrograjska »Pravda« poroča,

da je prehranjevalna komisija izročila sovjetski vladi poročilo o prehranjevalnih razmerah, ki so naravnost katastrofalne. Dovolj žita je popolnoma izključen, ker nimajo železnice nobenega premoga. Vladi stoji na odprtih progah. Delovni in obrambni sovjeti je imenoval posebno komisijo, kateri načeluje Ljennin, ki mora storiti vse, da ne pride do končne katastrofe.

— Boljševiki zahtevajo odhod japonskih čet. Iz Tokija poročajo, da je sovjetska vlada v Moskvi poslala japonskemu zastopniku v Sibiriji noto, v kateri zahteva takojšen odhod japonskih čet. Japonska vlada je to zahtevo zavrnila z motivacijo, da morajo japonske čete čuvati mir ob meji. Boljševiki čete so nameravale prekačiti reko Maflijo. Če se to zгоди, bodo boljševiki naleteli na japonske čete.

— Inozemci v sovjetski Rusiji. Sovjetska vlada je izdala naredbo, po kateri dobijo žive samo inozemci, ki so v službi sovjetske vlade, ali pa so prišli z dovoljenjem sovjetske vlade v Rusijo, da si služijo kruh s samostojnim delom.

Telefonska in brzojavna poročila.

IZ USTAVNEGA ODSEKA.

—d Beograd, 10. marca. Na snočnji seji odbora za tretji oddelek ustave (člani: dr. Marinković, Demetrovič, Ninčič, Avramović in Divac) se je rešilo socijalnogospodarsko vprašanje, ki obsega: svobodo dela, zaščito delavske moči, žensko delavko, državno skrb za posebno zaščito mater in malo deco, varstvo zdravja vseh državljanov, zaščito zakona, državno materialno pripomoč narodnemu združništvu itd. Poseben člen govori o privatni lastnini, ki je zajamčena, ki se pa v primerih javnega interesa sme ekspropriirati proti pravični odškodnini. Končno se ustanovi za bodoča reševanja takih vprašanj veliki gospodarski svet.

SPORAZUM MED STRANKAMI GLEDE SOCIJALNO-GOSPODARSKIH ODREDB.

—d Beograd, 10. marca. Snočji se je med radikali, demokrati, socijalisti in zemljoradniki dosegel sporazum, da se socijalnogospodarske uredbe sprejmejo v ustavo. Vlada je te odredbe sprejela in s tem omogočila še močnejše sodelovanje socijalistov in zemljoradnikov pri sklepanju ustave.

POPIS PREBIVALSTVA V EVAKUIRANIH KRAJIH.

—d Beograd, 10. marca. Oddelek za državno statistiko pripravlja ves material za popis prebivalstva v krajih, ki so jih izpraznilo Italijani. Ako se bo evakuacija definitivno izvedla do 1. maja, se bo popis izvršil najbrže izvršil okoli 15. maja.

JUGOSLOVENSKA POLITIČNO-TRGOVSKO - VOJAŠKA ZVEZA S FRANCIJO?

— Trst, 10. marca. Italijanski listi poročajo iz Pariza, da se mudi tam dr. Vesnić z nalogo, da se doseže politično - trgovsko - vojaška zveza med Jugoslavijo in Francijo. Politični krogi trde, da je odvisna ta zveza od razpoloženja Jugoslavije napram Romunski in Poljski glede na boljševiško nevarnost. Jugoslavija pa ne kaže nobene volje za zvezo z Romunsko in Poljsko v stiku proti Rusiji.

MADŽARSKI MINISTER O PEČUHU IN BARANJI

—d Budimpešta, 10. marca. Pri razpravi v narodni skupščini o varstvu državnega in družabnega reda je poslanec grof Albert Apponyi govoril za predlog. Razprava se je nato prekinila. Zunanji minister dr. Gratz je v odgovoru na interpelacijo glede razmer v Baranji, ki je zasedena po Jugoslovencih, izjavil, da se tamkaj položaj od 4. februarja, ko je minister govoril o tem vprašanju, ni znatno izpremenil. Normalna uprava mesta Pečuha je ukinjena. Nekaj dvomljivih eksistenc se smatra za vodje. In sicer s podporni organov jugoslovenske države. Minister ne more verjeti, da srbska vlada, ako bi je hotela, ne bi mogla napraviti konec tem razmeram. Minister prosi, naj bi se ne nasedlo govoricam, ki hočejo vedeti o anekskiji baranjskega ozemlja. Minister konča, da so ne toliko svetovna vojna, temveč sedanje nevezdržljive razmere vzrok, da se mirni odnošaji med Madžarsko in Jugoslavijo ne morejo razviti, kakor bi se želelo. Interpelant in zbornica so vzeli odgovor ministra za znanje.

KREDIT ZA VOJASTVO NA ČESKEM.

—d Praga, 10. marca. Brnske »Lidove Novine« poročajo, da bo vlada z ozirom na mednarodni položaj še ta teden zahtevala kredit približno pol milijarde kron za opremo vojske.

AVSTRIJA IN ČESKOSLOVANSKA.

—d Dunaj, 10. marca. V zveznem ministstvu za zunanje zadeve se je danes izvršila izmenjava ratifikacijskih listin pogodbe med Avstrijo in Českoslovaško glede državljanstva in varstva manjšin, ki je bila sklenjena dne 7. junija 1920.

REPRESALJE ZA NEMČIJO.

—d London, 9. marca. Voditelji zavezniških delegacij so se danes popoldne sestali in so urejili različne posameznosti uporabe sankcij za Nemčijo po nasvetu vsečakov. Sklenili so, da bodo sankcije veljavne do tedaj, ko bo po zavezniških dovoljenju rešeno vprašanje reparacij, razorožitve in vojnih zločinov. Konferenca je naročila višjemu komisariju zavezniškov v Porenju, naj povabi zastopnika Italije, da se udeleži razprav glede gospodarskih vprašanj, ki izvirajo iz sankcij.

—d London, 9. marca. Grof Sforza je svojo vlogo brzojavno naprosil, da se poreski komisiji prideli tudi italijanski zastopnik.

POLOŽAJ V NEMČIJI.

—d Berlin, 10. marca. V Potsdamu so včeraj pričakovali prihod nemške delegacije iz Londona. Bila je sprejeta z navdušenjem in množica več tisoč oseb je zapela »Deutschland über Alles«. Nemška vlada izda o posvetovanjih na londonski konferenci belo knjigo. Iz okupiranih krajev dobi vlada neprestano brzojavke, ki pričajo, da je ves nemški narod na nogah za svojo stvar. Politični krogi razglajajo, da se udeleži Nemčiji novih pogajanj samo, ako bo povabljeni. Pogajanj je pričakovati v kratkem, ker se soli, da se zavezniški kmalu prepričajo o nesposobnosti svojih sedanjih odredb. »Vorwärts« pravi, da so te odredbe udarec v vodo. V Düsseldorfu so sprejeli čete povsem indiferentno, v Duisburgu so se držali ježno, ali nobenega incidenta ni bilo. Dela se v obeh krajih. Poslanec vseh strank iz okupiranih krajev, izvenški komuniste, so izdali oklice na prebivalstvo, v katerem povdarjajo, da je namen zavezniškov, uničiti Nemčijo, ali tega ne bodo dosegli, ker je nemški narod zdrav in hoče živeti. Francosko časopisje je deloma zadovoljno z odredbami, deloma ne. Nacionalisti se boje celo nove nemške ofenzive.

DR. SIMONSOVO POROČILO.

—d Berlin, 10. marca. Danes dopoldne je bila pod predsedstvom državnega predsednika seja kabineta, na kateri je minister za zunanje zadeve poslal poročilo o londonskih pogajanjih. Na temelju tega poročila in podrobnih razlag je kabinet soglasno odobrila delovanje ministra in izjavil, da se z njegovim postopanjem v Londonu popolnoma strinja. Državni predsednik mu je izrazil zahvalo za požrtvovalno delo ministra in delegacije.

ZA NEMČIJO.

—d Berlin, 10. marca. »Achtuhr Abendblatt« poroča iz Bazla: Voditelj trgovinskih krogov v Švici, Holandiji, Švedski in Norveški nameravajo prositi svoje vlade, da bi pri zvezi narodov posredovale, da bi zavezniški omiliti gospodarske represalije za Nemčijo.

AVSTRIJSKE SIMPATIJE ZA NEMČIJO.

—d Dunaj, 10. marca. (Narodni svet) Začetkom seje je predsednik dr. Weiskirchner postal izjavil, da so poslanci stali poslušali. Glede na neuspeh londonske konference smatra za neizmerno nesrečo ne samo za Nemčijo, marveč za ves svet, da v Londonu niso priznali dobre volje nemškega naroda in da niso še premagani predsodki in nezaupanje. Ententne čete so zasedle še več nemških tla; nemška mesta, ki so kot žarišča snujočega dela za vso Srednjo Evropo največje važnosti, morajo jamčiti za nasilno politiko, ki na najglobljo žalost pravih prijateljev miru odpostavlja praznik velike sprave narodov zopet v nedogledno daljavo. Naš zvezni kancelar in naša ministra za finance in prehrano so sedaj na poti v London. Sledili so povabilu angleške vlade, ki jim hoče dati priložnost, da obrazložijo ustno naš položaj in da se posvetujejo z njimi glede olajšanja naše bede. Mi ne bi bili vredni simpatij bivših so-

vražnikov in njih spoštovanja, ako bi zahvalo za nam namenjeno pomoč izdajniško molčali. (Živahno odobravanje in ploskanje.) Z bratskim sočutjem za naše nesrečne brate spajamo nado, da se bo vendar našel pot za sporazum med Nemčijo in entento. Avstrija, ki je v vojni največ trpela, je prirodni zagovornik miru, ki bo varna last narodov šele tedaj, ki bo pravica veljala več kakor sila. (Živahno odobravanje in ploskanje.) Navezani na prijateljstvo vseh narodov, gojimo iskreno željo, da jim kmalu zasije solnce tega dne. (Živahno in splošno odobravanje in ploskanje.)

AVSTRIJSKI KANCELAR ODPOTOVAL V LONDON.

—d Dunaj, 10. marca. Davi ob 7.30 so odpotovali zvezni kancelar dr. Mayr in zvezna ministra dr. Grimm in Grünberger v London.

PRUSKA VLADNA KRIZA.

—d Berlin, 10. marca. Prusko državno ministstvo je podalo demisijo. Obenem se je izrazil, da bo tekoče posla in statu demissionis vodil toliko časa, dokler se ne sestavi novo ministristvo.

PRED KONCEM BOLJŠEVIŠKEGA GOSPODSTVA?

—d London, 10. marca. Iz Revala se javlja, da so tri četrtine Petrograda v rokah revolucionarcev. Kakor poročajo iz Helsingfors, ima Trocki svoj glavni stan v petropavlovski trdnjavi. Napad na to trdnjavo po upornikih je bil odbit.

—d Moskva, 10. marca. Ljennin je imel dne 8. marca govor o notranjem položaju Rusije in je dejal med drugim glede revolucije v Kronstadtu, da bo od Francije s pomočjo socialnih revolucionarcev povzročena revolucija zavrača prihodnje dni.

—d Berlin, 10. marca. »Achtuhr Abendblatt« javlja iz Bazla: »Times« prinašajo brezlično brzojavko iz Kronstadta, po kateri se je baje ruska mornarica v Vzhodnem morju stavila na razpolago norosestavljeni socialistični vladi.

ANARHIJA V RUSIJI.

—d Stockholm, 9. marca. Po poslednjih poročilih o položaju na Ruskem so bili upori v Moskvi zatrti po izredno strogih odredbah rdečih. Vlada v Moskvi se smatra za dovolj močno, da odpošlje del svojih čet v Petrograd. V Petrogradu se baje širijo stavke. Zoper povelje sovjetrov koraka množica po ulicah in zahteva, naj se izpuste aretirani uporniki. Kronstadt je odbil napad boljševiških čet.

POGAJANJA V RIGI.

—d Berlin, 10. marca. Pogajanja v Rigi so se bistveno poostрила, ker hoče sovjetska vlada, da se gubernije Vitebsk, Smolensk in Mohilev prisodijo sovjetski Rusiji, ne pa Beli Rusiji. To pa bi nasprotovalo preliminarnemu miru, ki vsebuje določbo, da morajo med Poljsko in sovjetsko Rusijo biti neposredne meje.

ARETACIJE ZARADI ATENTATA.

—d Madrid, 10. marca. Kakor poročajo listi, so zaradi napada na ministrskega predsednika Data aretirali nad 50 ljudi, med njimi več sindikalističnih socialistov. Aristokratski klub je za zasledbo povzročitelja napada določil nagrado 500.000 pezeta.

TURŠKI NACIONALISTI ZASEDLI BATUM.

—d Pariz, 9. marca. Po poročilih iz Carigrada so turški nacionalisti v ponedeljek zasedli Batum.

Neodrešena domovina.

— Na učiteljsku v Tolminu se je vršila matura, h kateri se je bilo prijavilo 30 kandidatov in kandidatkin. Sedem jih je padlo, sedem jih ima ponovljalni izpit, drugi so prestali izpite.

— Povsko in glasbeno društvo v Gorici priredi 18. t. m. koncert, pri katerem nastopita tudi Srečko Kumar in Avrelia Sancinova z izbranim vspeodom. Dne 6. aprila bo drugi koncert.

— V Postojno prihajajo razne špecljске trdke, prispelo je mnogo železničarjev kakor tudi novega vojaštva. 27. pr. m. so bili nastopili fašisti, skozi mesto se je pomikal cel sprevid, pometali so par slovenskih napisov in obljudili, da pomečejo tako tudi druge, ako se takol ne nadomeste z italijanskimi. Fašistovski ukaz se ni izvršil, marveč so bili odstranjeni napisi postavljeni zopet na svoje mesto in Postojnčani hočejo, da jih fašisti puste na miru. V Postojni nimajo nič opraviti. Tu so slovenska in ne italijanska tla.

— Vojaške sodnije nehajo poslovati. Italijanski ministrski svet je sklenil, da se ustavi poslovanje vojaških sodnij v novih provincah in se vse še nerešene zadeve odstopilo civilni sodniji. Jugoslovenci so hudo trpeli pod vojaškimi sodnijami, ki niso imeli za njihove pravice hrambe nikakega čustva, marveč je bil namen samo jeden: v kolikor mogoče ohliti meri dati Jugoslovenom občutiti italijansko vojaško moč. V večno sramoto Italijanski justici je ogromna večina obsojenih, izrečenih s strani vojaških sodnij nad Jugoslovenci.

† Dr. Ivan Oražen.

Banalno je, a edino resnično: kakor strela z jasnega, nas je zadela vest, da je danes ponoči izdihnil dr. Ivan Oražen. Snoči okoli 11. se je vrnil z uradne poti v Maribor domov, šel leč, a danes zjutraj so ga našli mrtvega. Zadel ga je kap.

Z njim smo izgubili enega izmed najsimpatičnejših rojakov, moža najširše popularnosti, plemenitega, srčno blagega in upravn ženske nežnega človeka, odličnega, splošno vleprijetljivega zdravnika in enega najnavdušenijših Jugoslovenov. Telesno krasna pojava s kipno, slikovito glavo je bil videti orjaškega zdravja in sile. Toda odkar je izgubil svojo obojevano soprog, je bil kakor podžagan hrast. V neumornem delu za svoj narod in Sokolstvo je iskal utehe z nervozno strastnostjo, a utelne ni našel. Kadar je bil zvečer sam, so se začele njegove brezkončne ure obupa, in navidezno trdi mož je postal kakor otrok. Od rojstva je bil nesrečen in nesreča ga je preganjala prav do smrti. Zgodaj mu je umrla mati, potem je skrbela zanj z idealno ljubeznijo njegova teta; ko je umrla še ta, se je oklepal svoje žene ter je ostal končno sam na svetu, brez sorodnika. »Sam! Sam!« je tožil vedno in prav to čustvo osamljenosti ga je morilo do neznanosti. Rojen je bil v Kostanjevici 8. februarja 1869, dovršil gimnazijsko študije v Novem mestu, se posvetil medicini, ki jo je študiral na Dunaju ter je promoviral za doktorja medicine na graškem vseučilišču. Že na Dunaju je bil v letih 1894 in nadalje energičen in goreč širitelj jugoslovenske vzajemnosti; že v akademski dobi je vzdrževal priručno prijateljske stike s srbskim akad. društvom »Zoro« ter je vstrajno posejal vse akad. srbske prireditve. Pokojnik je bil prvi slovenski akademik, ki je vedno z živo besedo naglašal edinstvo Jugoslovenov ter je to svoje prepričanje širil med tovariši. Imel je zato med Srbi prijateljev, ki so mu ostali zvesti do smrti. Tudi v praktičnem življenju je ostal dejanski prijatelj, zagovornik in čestilec Srbstva. Tekom prvih balkanskih vojn je prvi pohitel v Srbijo, da stavi bratski srbski vojski brezplačno na razpolago svojo zdravniško pomoč. Tako je v Beogradu, Nišu in po drugih srbskih mestih sklenil celo vrsto novih prijateljstev z najodličnejšimi srbskimi častniki, zdravniki in politiki, ki so ga posecali v Ljubljani. Ti poseti so bili za pokojnika najsrečnejši dnevi. Med svet. vojno

je bil med »p. v.« ter moral dolgo služiti brez uniforme in v podrejeni službi, vedno zasledovan in zaničevan. Toda vojaštvo ga je ljubilo in spoštovalo zaradi njegovega nad vse skrbnega, objektivnega in ljubeznivega postopanja ter zaradi njegove nad vse spretnosti zdravniške metode. Kot demokrat po čustvu in misli si je znal pridobiti vsa srca in najširše zaupanje. Sele nekaj let pozneje je postal šef oddelka vojaške bolnice, ki je bila v vsakem oziru najvzornejša.

Ko pa je doživel triumf Srbstva in končno ujedinjeno Jugoslavijo, je bil prvič globoko srečen: izpolnil se mu je njegov mladeniški ideal. Takoj je ponudil vse svoje sile in vse svoje znanje mladi državi. In vlada ga je znala ceniti. Imenovan je bil za zdravstvenega referenta pri dež. vladi, postal je po zdrav. svetniku dr. Zupancu načelnik zdravstvenega oddelka in končno šef zdravstvenega oddelka. Premagati je imel mnogo velikih težkoč, a premagoval jih je z neumornostjo in vztrajnostjo, ki ostane vzgledna vsem njegovim naslednikom.

Odlikovan že med balkansko vojno, je prejel pred kratkim novo visoko odlikovanje kralja Petra.

Kaj je bil pokojni Sokolstvu kot »Zvezni« starosta in v zadnji dobi kot starosta »Saveza Jugoslovenskega Sokolstva«, vedo ceniti bratje Sokoli in sestre Sokolice. In prepričamo besedo v tem oziru poklicanemu peresu. Konstatiramo le, da je bil najčestnejši dan bratu Sokolu Ivanu Oražnu pač tisti, ko je lani 29. junija poleg regenta Aleksandra stojič na telovadščici motril našo slovensko armado, ko je defilirala mimo našega vladarja. To so bili zapji hipi najvišje sreče in najlepšega ponosa!

Kot zaupnik vsega slovenskega zdravništva je užival ugled in simpatije, kakršnih ni bil deležen še nihče. Težko mu bo najti naslednika. Težko pa najde tudi Sokolski »Savez« moža, dr. Oražnevo vseobčo popularnost.

Za ljubljansko občino je deloval kot občinski svetovalec v letih 1906 do 1910 ter je na magistratu ostavil spomin moža načel jeklenih in značaja neomajnega.

»Umrl je mož, kje tak je še med nami?« — vzdihajo danes zdravniki in Sokoli. In mi vzdihamo z njimi!

Dneune vesti.

V Ljubljani, 11. marca 1921.

— Odločno protestiramo! Danes razglajajo, da se hočejo poostri potovalni predpisi za inozemstvo. Mi sami smo ponovno zahtevali, da se pazi v vse drugačni meri na sumljive ljudi, ki potujejo iz naše države in nazaj, kakor se je godilo. Ali to, kar se nam sedaj obeta, je proti zdravi pameti. Za vsak vzum bi se bilo obrniti v Beograd na ministristvo za zunanje stvari. Ljudje božji, ali veste, kaj to pomeni. Promet je velikanski in kje bi moglo ministristvo pri svoji uredbi zmagati velikansko delo, ki bi naraslo s pasaži iz cele države. Kdor ima opravka z ministristvi, pa si ne more, kakor verižniki, najemati nepisno dragih »intervjuentov«, kakor znano čaka in gleda, kdaj dobi odgovor. Mi Prečani bomo potem sploh obsojeni, da smo prikrovali na svojo zemljo kakor kmet pod fevdalizmom. V pošte pride čas, denar in zmagljivost ogromnega dela. Sedaj si pa mislite, da treba nujno potovati zaradi bolezni, smrti, kupčije. Ali naj celo naše gospodarsko življenje zastane zaradi nepremišljenega in neljudskega ukrepa. Nadzorstvo je potrebno, ali urediti je to tako, da ne bomo hermetično blokirali od celega sveta. So še vendar tudi pošteni ljudje, ki morajo iz države. Ali smo mi morda v Albaniji? Zahtevamo v imenu našega prometa, trgovine in zdrave nameti, da se vlada in vsi poklicni faktorji takoj postavijo proti nesprejemljivemu fermanu, ki se pripravlja. Est modus in rebus.

— Iz višjege šolskega sveta. Višji šolski nadzornik dr. Poljanec je dobil iz zdravstvenih ozlov večmesečni dopust. V njegovem uradu ga nadomestuje prof. ljubljanske realke prof. Tavčar, kateremu je pridružen prof. Vacar iz Maribora. Nadzorniške posle bo opravljal v času dr. Poljančeve odsotnosti predsednik viš. šolskega sveta dr. Stanko Bevč.

— »Obzoro« in Slovenci. Kakor smo že omenovano zabeležili je zagrebški »Obzoro« že del časa skrajno nerazpoložen proti Slovincem. Uporablja vsako priliko, da dobi v

roke iglico in da žinjo piči Slovence. Tudi Stritarjevo 85 letnico je porabil v to, da bi takole od strani švrknul po Slovincih. Pravi, da Slovenci za Stritarja ničesar ne store z edino izjemo g. Senekoviča, ki je nabral zanj par tisočakov, o katerem pa previdno zamolči, da kot direktor prehrane redno pošilja sivolasemu pesniku živila, ter piše na to dobesedno: »Sicer tekmujejo Slovenci, kdor bi se bolj postavil s svojim jugoslovenstvom, kadar pa je treba rešiti življenje enemu izmed največjih slovenskih torej tudi jugoslovenskih sinov, ki je za to idejo delal tako, kakor njegovi prvi sorojaki, — pa morejo zanj nabrati samo nekaj tisoč kron. Zato bi bilo dobro, da se tudi mi v Hrvatski potrudimo zato, da se pomaga sivolasemu pesniku in da se za vsako ceno omogoči, da se vrne na svojo grudo in da na tej svobodni grudi brez skrbi v miru in v časti preživi poslednje trenutke svojega življenja.« — Ej, ta bratska skrb in ljubezen, srce se nam kar širi, ko zremo v duhu, kako polagajo na žrtvenik za trpečega pesnika-Slovenca težke tisočake »Obzorov«, »horvacki domorodci«. Toda hvala za njo! Imamo rajši svojo slovensko siromaštvo, ki bo od svoje revščine še ipak še lahko kakšno drobčino žrtvovala za trpečega pesnika, kakor pa kupe zlata, ki bi ga s prezirom nam vrgli pod noge — ne h r v a t s k i rodoljubi, ki so z nami vred siromaki —, marveč tisti najnovejši »horvacki domorodci«, čijih zibelka je tekla v Palestini ali kje drugodi.

— Nova naredba za potovanje v inozemstvo. Iz Beograda poročajo, da je notranje ministristvo izdalo naredbo, da mora imeti od sedaj naprej potni list za inozemstvo tudi vizum konzularnega oddelka pri ministristvu za zunanje zadeve. Ta oddelk bo vodil splošni register in kontrola vseh izdanih potnih listov za inozemstvo.

— Revizija mariborskega mestnega knjižkovodstva. Na predlog novega vladnega komisarija je deželna vlada odposlala računskega svetnika

Lindtnerja v Maribor, da revidira žosodanje mestno knjigovodstvo.

— **K napadu na dekana Limpfa.** Prejeli smo in priobčujemo to-le pismo: »Slovenec« je dne 23. m. m. pisal: »Dekan Limpf v Kapli ob Dravi na Koroškem tudi po ponesrečenem plebiscitu ni hotel pustiti svojih vernikov ter hotel poštrevnovalno ostati pri obupanih Slovencih. Nemčurji so se trudili na vse načine, da bi mu onemogočili in pristudili bivanje v župniji — a zaman.« Temu nasproti smo izvedeli od zanesljive strani, da je dekan Limpf, ki je pač predobro poznal satansko zagreznost nemčurjev v svoji župniji in veliko nevarnost, v kateri se je nahajal med njimi, pribežal takoj po plebiscitu na Kranjsko ter je prošil v Ljubljani, da bi mu dali stanovanje v kakšni prazni kaplaniji kjerkoli v ljubljanski škofiji, pa ni bilo na razpolago za katoliškega duhovnika-begunca nobenega stanovanja v nobeni cerkveni hiši obširne ljubljanske škofije. Nato se je dekan Limpf napotil v Maribor h knezoškofu dr. Napotniku z isto prošnjo. A tudi tu je zaman iskal usmiljenja in pomoči. Užaljen se je nato vrnil nazaj v svojo župnijo na Koroško ter sklenil ondi ostati do skrajnosti. Očitno je torej mož slutiti, kaj ga čaka na Koroškem, zato je iskal strehe v Sloveniji, a je ni našel...«

— **Iz Kresnic nam pišejo:** Z ozirom na uvodni članek v »Slov. Narodu« št. 47 prosimo, da blagovolite vzeti na znanje, da ob priliki, ki jo imenuje g. dr. Ivan Tavčar v gori imenovanem članku, ni odhajali kresniški fantje k vojakom, pač pa fantje iz kamniškega okraja, onkraj Save, saj se kolodvora v Kresnicah poslužujeta tudi Moravska in Peška dolina. Kresniških fantov je šlo k vojakom samo pet, in ti so šli v Celje, ne v Ljubljano. Šli so dne 12. febr. t. l. v vlakom ob 12.28 v smeri proti Celju popolnoma mirno in tiho. Resnici na ljubo bodi povedano, da naši fantje niso klerikalni podrepaniki, pač pa vrli naprednjaki. Dokaz temu je, da naš župnik z vso svojo nestrpnostjo in mrzlo-versko vzgojo ne more spraviti skupaj v vsi občini 10 Orlov, dasi se za to trudi že 16 let. Prosim, da izvolite popraviti to v Vašem listu, da ne bodo fantje iz Kresnic veljali za nazadnjake, kar v resnici niso. V obče pa ima g. dr. Tavčar popolnoma prav v svojem članku, lepeše ni mogel oslikati te vrste ljudi, kakor je to storil, to ve danes vsak še tako zabiti kmetič v naši občini.

— **Avstrijski znaki na mariborski sodniji** so odstranjeni takoj, ko se konča zasedanje porote. Pruska slika v porotni dvorani se nadomesti s pristno jugoslovensko. Mesto avstrijskega orla pa pride beli orel ujedinjene naše kraljevine.

— **Pozor, rezervni častniki!** Ministrstvo za vojno in mornarico je odredilo: 1. Vsi rezervni častniki, ki do sedaj še niso predložili podatkov o svojih osebnih in službenih odnosih na podlagi prejšnjih naredb, morajo takoj ali najdalje do konca aprila izročiti zgoraj zahtevane osebnostne in službene podatke svoji pukovni okrožni komandi, pod katero spada po svojem rojstnem kraju. 2. Ako rezervni častniki izpremenijo kraj svojega stanovanja, morajo o tem takoj obvestiti okrožno komando, ki bo o tem obvestila komando, pod katero dotičnik spada. Ako tega ne bodo storili, bodo pozvani na odgovor.

— **Za potnike v Poljsko.** Tukajšnje poljsko poslaništvo je sporočilo, da je prejelo od svojega ministrstva za zunanje stvari naredbo, da si mora vsak državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki potuje na Poljsko, predhodno preskrbeti poljski vizum pri poljskem poslaništvu v Beogradu ali pri poljskem generalnem konzulatu v Zagrebu. V nasprotnem slučaju jim vstop v poljsko republiko ne bo dovoljen.

— **Promocija.** Dne 3. marca t. l. je bil naš vrli rojak Ivan Kalčić iz Malega Brgrada pri Kastvu na češki univerzi v Pragi promoviran za doktorja medicine. Doktor Kalčić je absolviraj gimnazijo v Pazinu. V vojni je deloval kot medicinsko dobrovoljec v narodni vojski in se odlikoval posebno pri umiku skozi Albanijo, kjer je kljub nadčloveškemu trpljenju nepretrgoma opravljal sanitetsko službo med junaškimi brati Srbi. Pred enim letom se je vrnil v Prago, da dokonča študije.

— **Prihodnja seja mariborskega mestnega sosveta** se vrši v torek dne 15. t. m. Na sejo pride tudi poročilo o mestnem proračunu, za katerega je treba 4 milijone novih dohodkov.

— **Rovte nad Logatecem in Trile Kralji.** Zdej, ko so jo morali Italijani odkuriti urnih krač iz Logatec in okolice, je postala za naše izletnike-turiste prosta tura Logatec-Rovte-Vrh (Trile Kralji); pot je markirana gori z dveh strani. Razgled z Vrha je na vse strani nad vse krasen in vabljiv. Za ljubljanc

ske izletnike je najprikladnejša pot: Iz Ljubljane do Vrhnike z vlakom, potem pa peš na Dolipo in od tam na Vrh.

— **Vojaški ubežniki.** Bauman Rudolf, redov. 39. pešpolka iz Zabukovja. Radič Jožef, redov. iz Sevnice je bil aretiran, a je zopet iz voj. zaporov v Celju pobegnil. Požun Janez, v Zabukovje pristopen, vol. obeznik in Vodenc Franc iz Blanc.

— **Ubežni kaznjenci.** Iz moške kaznilnice v Mariboru je pobegnil na štiri leta zaradi tatvine obsojeni kaznjeneo Friderik Godec, rodom iz ljubljanske okolice.

— **Promocija na naši univerzi.** V soboto, dne 12. marca 1921 ob 12. h promoviral za doktorja prava Ciril Kraševac, odvetniški kandidat v Mariboru.

— **Konec klerikalnega gospodarstva v mariborski Mestni hranilnici.** V četrtek 10. t. m. so zapustili klerikalno Mestno hranilnico v Mariboru. Gerentstvo je prevzel zopet dr. Irgolič. Pri predaji je bil navzoč tudi okrajni glavar dr. Lainšič.

— **Otvoritev brzojavnega prometa z Reko.** Otvoril se je do daljine navedbe brzojavni promet z Reko (Flume) via Italija, pristojbina kakor za Italijo, t. j. 18 cent od besede.

— **Za železniško zvezo Ljutomer-Murska Sobota.** Železniškemu ministrstvu so došle številne prošnje prekmurjskih občin, da bi se jim najprej pričelo z gradbo železniške proge Ljutomer-Murska Sobota.

— **Prepovedan list.** Ministrstvo za notranje stvari je odredilo, da se prepove v naši državi razširjanje lista »Jugoslavenski Svet«, ki izhaja v New Yorku, ker prinaša neresnične vesti o naši državi.

— **Preureditev selske službe v Sefel nad Škofjo Loko.** S 1. marcem 1921 se preuredi pri poštnem uradu Selca nad Škofjo Loko dostavljanje poštnih pošilk po selskem pismonošju tako, da bosta prejemala kralja Bukovica in Ševlje pošto vsak dan razun nedelje.

— **Farmaceutom olajšano vojaško službovanje.** Ministrstvo za vojno in mornarico je odredilo, da imajo dijaški farmaceuti, ki služijo v raznih vrstah orožja, pravico do skrajšane vojaške službe 12 mesecev, ako položijo izpit za rezervnega podporučnika. Ako služijo pri bolniških četah v kadru, morajo služiti 14 mesecev, po odsluženem roku pa napredujejo v čin rezervnih lekarniških podporučnikov.

— **Pomladansko delo na polju** se je ta teden pričelo v ljubljanski okolici in po Dolenskem, kjer kmetje že orjejo. Delo po vinogradih se je pričelo že pretekli mesec.

— **Kože v Ljubljani.** Doslej je bilo v Ljubljani, posebno v Zeleni jami, ugotovljenih šest slučajev navadnih koz. Prvi slučaj se je pojavil dne 22. februarja t. l. pri železničarju Antonu Kukoviču.

— **Črna roka v Škofji Loki.** Pred dnevi okoli polnoči je prišel na dom trgovca Antona Šavnika v Škofji Loki bled, visok človek in je služkinji izročil pismo: »Če hočete Vi in Vaša žena učitati dne, izročite po tej osebi 2000 dinarjev.« Ker je bil trgovec Šavnik odsoten, so ga o pismu takoj obvestili. Orožnikom je bila stvar naznanjena, toda mož »črne roke« jo je pravočasno popihal...

— **Drž. posredovalnica za delo.** Delo iščejo: pisarni, moči, kovinarji, tapetniki, sedlarji, pekl, mlinarji, mesarji, mizarji, kolarji, natakariji, natakarike, hotel, sobarice, zidarji, slikarji, pleskarji, trgov. sodruidniki, sodrudnice, služkinje, kuharice, šivilje, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: opekariji, ključavničarji, mizarji, vinarji, sedlarji, krojači, šivilje, zidarji, hlanci, dekile za polje in živino, usnarji, modistice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Kultura.

Repertoire Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Sreda, 9. marca: Bajka o volku. Red B. Četrtek, 10. marca: Golgota, izven, po znižanih cenah.

Petek, 11. marca: Razvalina življenja, red D.

Sobota, 12. marca: Bajka o volku, red C. Nedelja, 13. marca: Razvalina življenja, izven.

Ponedeljek, 14. marca: Bajka o volku, red E.

Opera:

Sreda, 9. marca: Mignon. Red D. Četrtek, 10. marca: Od bajke do bajke, red A.

Petek, 11. marca: Mignon, red B. Sobota, 12. marca: Thais, red E. Nedelja, 13. marca: Mignon, red A.

Ponedeljek, 14. marca: zaprto.

— **Javno predavanje.** O Bachu in njegovem pasijonu predava g. univ. prof. dr. Josip Mantuanl jutri, v soboto, 12. t. m. ob pol 7. zvečer v dvorani Mestnega doma. Vstop vsakemu dovoljen; vstopnine ni.

— **J. S. Bachov pasijon.** Ker veliko občinstva k izvajanju Bachovega pasijona ni dobilo vstopnic, se priredi v ponedeljek, dne 14. t. m. javna glavna skušnja v Franciskanski cerkvi točno ob 7. zvečer proti vstopnini 12 K za osebo.

— **Nova češka opera.** Rud. Zamr-zla je komponiral po besedah F. Zavčela novo enodejansko opero »Sim-

sona, ki se je uprizorila prvič 5. t. m. na odru praškega Narodnega divadla z velikim in popolnim uspehom. Dajilo je pela ljubljanske opere ga. Horvatova, Simsona g. Schütz. Občinstvu je nova opera moderne glasbene smeri izredno ugajala. Nato so peli istega skladatelja že od l. 1913. znano enodejansko opero »Svatbena noč« čisto češko-narodnega značaja po vzoru Smetane in Dvořaka. Tudi ta opera je dosegla popoln uspeh. Opozorjamo na obe operi ker naš repertoar potrebuje enodejanske ter se je doslej zatekal vedno le k Italijanom.

Sokolstvo.

SOKOLSTVU!

Danes ponoči je nenadoma preminul — zadet od srčne kapi — naš Savezni starosta br. dr. Ivan Oražen. Pozivljamo vse Sokolstvo, da se v kar največjem številu udeleži pogreba, ki se vrši v Ljubljani dne 13. t. m. ob 3. popoldne. Zbiramo se ob pol 2. pred Mestnim domom.

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza.

— Člani jezdnega odseka v Ljubljani se pozivljajo, da se v kolikor možno velikem številu udeleže pogreba prezaslužnega brata staroste »Josl. Sok. Sav.« dr. Ivana Oražna. Prihajete spremlja br. Franke v Gosposki ulici (tvrdka Globoknik in dr.), kjer se izve vse natančneje.

— **Sokolsko društvo v Šiški** vabi na predavanje o našem neodrešenem Primorju, ki se vrši v soboto, dne 12. t. m. ob 20. v 1. razr. deške ljudske šole v Šiški.

Društvene vesti in prireditve.

— **»Vera in znanost.«** Društvo sluš. fil. fak. priredi na univerzi v zbornici javno predavanje v nedeljo dne 13. marca ob 10. popoldne. Pre-

dava gosp. vsuč. doc. dr. Fr. Weber: »Vera in znanost« v 3 delih.

— **S. u. Reporod ima** v soboto 12. t. m. ob 17. v »Mali dvorani« »Narodnega doma« izredni občni zbor. Povabljeni so tudi gg. profesorji. Za člane je udeležba obvezna!

— **Občni zbor gremija trgovcev v Ljubljani** so vrši v nedeljo 13. t. m. ob 9. popoldne v veliki dvorani Mestnega doma. Če bi kdo izmed članov ne dobil radi preselitve ali drugega vzroka vabila, naj se vseeno zgleda, ker je občni zbor za vso organizacijo velikega pomena. — Načelnik.

— **Klub »Soča«** naznanja svojim rojakom in drugemu občinstvu, da predava v soboto, dne 12. t. m. ob osmih in pol zvečer v restavraciji »Zlatorog« gosp. Joško Keve o temi: »Koroška nekdanj in sedaj«. — Ker je koroško vraščanje ravno sedaj zelo aktualno, je želeli, da se tega zanimivega predavanja kder le more udeležijo!

— **Društvo jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani** opozarja vse svoje člane ponovno na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 13. t. m. ob desetih popoldne v vrtni verandi gostilne »Košak« v Kopitarjevi ulici.

Turistika in sport.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija. Dirkači imajo svoj prvi redni sestanek v petek 11. t. m. v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet«. Sestanek je za vse dirkače in za vse one člane, ki nameravajo letos dirkati obvezno.

— **S. K. »Primorje«** vabi vse člane na važen sestanek, ki se vrši v nedeljo dne 13. t. m. ob 11. popoldne v igralni sobi kavarne »Zvezda«. Dolžnost vsakega člana je, da se udeleži sestanka. — Tajnik.

— **Športna zveza»** in Olimpijski pododbor Ljubljana imata svojo glavno skupščino v petek 18. t. m. zvečer in v soboto 19. t. m. popoldne. Kraj se objavi pozneje.

Najnovejša poročila.

MEJA MED ČEHOSLOVAŠKO IN AVSTRIJO.

— **d Praga, 10. marca.** V imenu avstrijske in čehoslovaške vlade so pooblaščen zastopniki podpisali dogovor glede še nerešenega vprašanja določbe avstrijsko-čehoslovaške meje in glede vprašanj, ki so s tem v zvezi. Ta dogovor se bo predložil obema zakonodajnim skupščinama v odobritev. Se preden stopi pogodba v veljavo, se bodo v interesu prebivalstva ukrenile odredbe glede prometa ob meji.

— **USTANOVITEV MEDNARODNEGA RAZSODIŠČA.**

— **d Ženeva, 10. marca.** Tajništvo zveze narodov je po sklepu sveta zveze narodov izdalo nujen poziv vsem članom zveze narodov, naj uredijo vse potrebno za podpis in ratifikacijo protokola glede ustanovitve mednarodnega razsodišča.

— **GRŠKA SE POTEGUJE ZA NEMČIJO.**

— **d Berlin, 10. marca.** »Lokal-anzeiger« javlja iz Altona, da je trgovska zbornica po sklepu hambur-

skih uvoznih in izvoznih trdk sklenila soglasno, priporočiti vsemu prebivalstvu okraja, naj ne prejema in kupuje nobenega angleškega, francoskega in belgijskega blaga, dokler streme vlade teh držav po tem, da bi uničile gospodarsko življenje nemške države.

— **POGREB ŠPANSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.**

— **d Madrid, 10. marca.** Pogreb ministrskega predsednika Data se je vršil ob jako mnogobrojni udeležbi prebivalstva. Za krsto so šli kralj s svojo obitelji, ministri in načelniki oblastev.

— **OBSOJENI KOMUNISTI.**

— **d Bern, 10. marca.** V procesu radi komunističnih nemirov se je razglasila razsodba. Radi zločina upora, vstaje, javne nasilnosti in pristopnega pristopa na tuja zemljišča sta bili razglašeni dve razsodbi, vsaka na 10 let težke ječe. Tri druge razsodbe so se glasile na 8 let, dve na 6 let težke ječe. Več obsojencev je bilo kaznovanih s težko ječo do 8 mesecev. Nekateri obtoženci so bili oproščeni.

Roman treh Ljubljancank.

Tri mlade, skoknoge Ljubljancanke, v brhki starosti 16 let so se naveličale zatohlih sob in delavnic, šol in vaj. Imele so skupne sestanke: v nižavski življenja že izkušena, zvitka Vida, sentimentalna Malči in baletnogična Ivka. Po njih glavica so rojle visoke misli o »lepih službah« v tujini pri gledališču v Trstu, na Dunaju ali mogotče v Zagrebu. Vidica jim je govorila: »Naveličana sem zatohle sobe. Pojdimo v svet!« Malči je sentimentalno pristavila: »Mene oče od doma podi. Pojdimo. A kje je denar?« Ivka: »Šiba baletne šole je neznanca. Ti Vida si zvitka.« Bil je so-glasen sklep: »Ti Vida, si zvitka. Preskrbi nam denar! In potem gremo...« Vida, je gled, da nam boš veliko svoto preskrbela, da nam denarja ne zmanjka!«

Vida je takoj začela uredničevati soglasni sklep. Pri neki gospej trgovki si je znala izposoditi v imenu staršev 1200 K za »promozo«. Druge firi kovčec, druge v neki prodalnici fine svilu za 1300 K in doma je sestri pobrala še veliko množino razne obleke, perla in dragocenosti.

Za potovanje je bilo vse toraj pripravljeno. Nekega dne so se te mlade Gracile polavile na glavnem kolodvoru. Veselje je žarelo na njih obrazih. upanje, zadovoljstvo na bajno tužno. Sklep je bil: pot bez Pragera in v Čakovec in od tam dalje, dalje... Vozne listke je kupila odvažna in premetena Vida. S priloga, to je edinim vidnim kovčekom, dobro napolnjenim raznovrstnih kralj. so se vsede v kupe III. razreda ob oknu. Divile in občudovale so panoramo ob Savi. Vmoredne Stajerske gričke in slednjič dospela v znameniti Čakovec, kjer so jih ogledovali imenitni »Vogri«.

V Čakovcu se je pričelo drugo dejanje romana. Vida, Malči in Ivka so odhitile v neki bližnji hotel. Dobile so skupno sobo. Zaklepane so se in začele pregledovati obilno teški Vidin kovčec. Motiti sta jih začela priliznjena, mlada »Vogra dva«. Zama. Ljubljancanke so in krabro in odloč-

Gospodarske vesti.

— **g Ustanovitev velike trgovske družbe v Beogradu.** V Beogradu se je osnovalo »Evropsko trgovsko in industrijsko delniško društvo« z glavnico 12 milijonov kron. Bavilo se bo z uvozno in izvozno trgovino, dobavami, agenturnimi in komisijskimi posli, transportom in speditcijo, zgradbo lastnih tovarov itd.

— **g Naš uvoz in izvoz.** Statistični oddelek ministrstva trgovine je dovršil poročilo o našem izvozu v minulom letu. Iz naše države se je izvozilo v minulem letu za 1300 milijonov dinarjev raznega blaga. Statistika o uvozu v istem času se ni končala, vendar je že sedaj gotovo, da je bil uvoz trikrat večji od izvoza.

— **g Padanje cen sladkorja.** Cena sladkorja v tverici Čukariji je padla na 46 kron kilogram. V Zagrebu se dobiva sladkor v trgovini že po 54 K kg v kockah, a 52 K kristalni sladkor. Pričakuje se še nadaljnje padanje cen sladkorja.

— **g Češ. j. sladkor za Ameriko.** Iz Prage poročajo, da se je v zadnjih dnevih prodalo iz Čehoslovaške v Ameriko nad 5000 metrskih stotov češkega sladkorja.

— **g Padanje cen v Ameriki.** Naša trgovska agencija v New Yorku javlja, da se nizke cene na tamšnjih tržiščih vzdržujejo. Cene masli, olja in volne še nadalje padajo, medtem ko so se cene pšenice malo dvignile. Senat je odobril kredit 100 milijonov dolarjev kot pomoč poljedelcem.

— **g Padanje cen železne rude.** Železna ruda se v zadnjem času nudi v velikih množinah od vseh produktivnih dežel. Osebito živahne so ponudbe švedske, španske in marokanske železne rude. Vsi veliki zalogi so cene železni rude znatno padle.

— **g Proizvajanje petroleja na Romunskem.** Romunska produkcijska surovca petroleja je znašala v letu 1920, 1.034.123 ton, napram 920 milijoni 437 tisoč tonami v letu 1919. I. etos se proizvaja dnevno 300 do 320 vagonov petroleja.

BORZE.

— **d Zagreb, 10. marca.** Devize: Berolin 231—232,50, Budimpešta 35 do 35,25, Italija 543—546, London 575 do 780, Novi Jork 147,50—148, Pariz 10 8 do 1062, Praga 190—191,50, Švica 24,50 do 2500, Dunaj 19,50—19,55. Valute: Ameriški dolarji 145—146,50, avstrijske krone 20,50—21, bolgarski levi 162—0, češkoslovaške krone 182—0, francoski franki 1030—1060, napoleonori 492—494, nemške marke 228—230, romunski leji 195—0, italijanske lire 533—535.

— **d Curih, 10. marca.** Devize: Berolin 9,40, Holandija 204,30, Novi Jork 593, London 23,17½, Pariz 42,30, Milan 21,85, Bruselj 44,25, Kodanj 106, Stockholm 133,25, Kristijanija 98, Madrid 82,50, Buenos Aires 210, Praga 7,70, Varšava 0,68, Zagreb 4,10, Budimpešta 140, Bukarešta 8,10, Dunaj 1,17½, avstrijske krone 0,85.

— **d Praga, 10. marca.** Devize: Amsterdam 2728,50, Beograd 208,50, Berolin 119,75, Curih 1288,50, Milan 281, Pariz 546,50, London 299, Novi Jork 76, Bukarešta 105,37, Sofia 93,50, Dunaj 9,68, Varšava 8,37, Zagreb 51,75, Budimpešta 17,90. Valute: holandski goldinarji 2623,50, nemške marke 119,75, švicarski franki 1283,50, italijanske lire 278, francoski franki 543,50, angleški funti 297, ameriški dolarji 74, jugoslovanski dinarji 199,50, romunski leji 105,37, bolgarski levi 89,25, avstrijske krone 9,68, poljske marke 7,37.

Izpred mariborske porote.

— **Viničar ubil svojega gospodarja.** Maribor, 10. marca. Danes je sedel pred porotniki Jakob Lepej iz Jelovca pri Makolah, ki je 10. januarja ubil s kolom svojega gospodarja Lovrenčija Mesariča. Tega dne so namreč delali v vinogradu, kamur je prinesla gospodarjeva žena večerjo, po kateri je nastal prepri med gospodarjem in viničarjem. Mesarič je vsled tega odgovoril viničarju koč, nakar sta se oba sprijela. Viničar je udaril gospodarja s kolom po glavi tako, da se gospodar zgrudil na tla s prebito lobanjo. Viničar in hlapec Steinberg sta po umoru še pila v vinogradu. Mesaričeva žena je komaj drugo jutro izvedla za smrt svojega moža. Pred poroto je izpovedala, da je bil njen mož velik alkoholik in zelo nasilen človek, ki jo je večkrat pretepal. Obtožencev zagovornik dr. Koderman je plediral na težko telesno poškodbo s smrtnim izidom. Porotniki so to vprašanje zavrnili, potrdili pa so z 8 glasovi vprašanje na uboj, nakar je sodni dvor obsodil viničarja Lepeja na 3 leta težke ječe.

Polzvedbe.

— **Peterina.** V nedeljo, dne 27. pr. m. se je na kolodvoru pri odhodu večernejega vlaka v Ljubljano našla moška pelerina. Lastnik jo dobi nazaj v trgovini Ljubljana, Stari trg 5.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavsek.

Odgovorni urednik:

Požidar Vodeb.

Bratje!

Sestre!

Zapustil nas je nenadoma in se preselil v večnost naš najboljši

brat dr. Ivan Oražen

starosta Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, šef zdravstvenega odseka itd.

Danes ponoči je zatisnil svoje blage oči.

Na zadnji poti ga spremlja Sokolstvo v nedeljo, dne 13. marca 1921, ob treh popoldne izpred Narodnega doma.

Večen spomin zaslužnemu jugoslovenskemu Sokolu, našemu prvemu starosti!

V LJUBLJANI, dne 11. marca 1921.

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

Zlatorog

Zahtevajte povsod samo pristno

„ZLATOROG-MILO“

Glavno zastopstvo za Kranjsko: R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

Zlatorog

Iščem meblirano sobo. Ponudbe pod „Nikdar doma/1810“ na uprav. Slov. Naroda. 1810

Salonska obleka in otroški vozček se prodaja. Vprašaj se v Gospodski ul. 12, med 12. in 13. uro 1801

Prodaja se 21.000 m² sveta v Linhartovi ulici, koncem Ravnikarjevega posestva. Parcela je pripravna za kako večjo industrijsko podjetje ali za razkosenje. Pisane ponudbe z navedbo cene na Al. Acceto, Trnovski pristan 14. Ljubljana. 1791

Kdor se preseli iz Ljubljane v Maribor, lahko zamenja meblirano sobo. Ponudbe pod „Preselitev 1811“ na upravo Slov. Naroda. 1811

Damsko kolo (samoček) se prodaja za 1600 K. F. Šnel Glince št. 6 v tov. Vejavit & Cie. 178

Pozor! Sprejemajo se stare železne žlice za pocinjenje nanovo. Alojzij Vrshec Kranjska cesta 6. 1797

Natakarica, starejša, rada ob medeljah in praznih kje pomagala. Več v Rožni ul. 13. II. nadst. 1795

Pouka v klavirju zeli gospodična. Reflektira se samo na dobro moč. Ponudbe pod „Umetnost 1807“ na upravo Slov. Naroda. 1807

Prodaja se dne 12. marca večja množina še zelo dobro ohranjenega stranskega lesa in ploščnatih stropnikov na Sv. Petra nasipa št. 23 v Ljubljani. 1806

Prodaja se 10 vag. desk po 25 in 30 mm. Ponudbe s ceno pod „Deske 1805“ na upravo Slovenskega Naroda. 1805

Deklica za vsa dela, katera zna kuhati, se sprejme takoj. Plača 200 K. Dr. Baumgarten, Trbovlje 1816

Stanovanje s hrano za mirno in prijazno gospodino, iščem samo pri boljši rodbini. D. užine, kjer bi imela parkrat mesečno spremstvo v gledališče in par ur tedensko klavir, imajo prednost. Ponudbe pod „Hrana 196/1821“ na upravo Slov. Naroda. 1821

Kočija povsem nova, z naplopkirto uanjeto streho, s smetajočim sedežem za kočijaža, mekano in n. tapezirano, se prodaja za kron 10.000.— Oglej se pri kovaču Medunu, Ljubljana, Karlovska cesta na Jerančičevem dvorišču. 1767

Iščem v našem podstrešje katero se da preurediti za stanovanje z eno sobo in kuhinjo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1827

V našem se odda ali pa prodaja vrt. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1825

Jščem službe! Knjigovodja prva moč z daljšo prakso, perfekten v slovenski, nemški, srbohrvatski in laški korespondenci, stenograf in strojeopisec. Nastopim z aprilom ali prej. Ponudbe pod „April 1813“ na upravnitvo Slovenskega Naroda. 1813

Za invalide ugodna prilika! Treba je kapitala do K 300.00.— Naslov pod „Invalid 183“ na upravo Slov. Naroda. 183

Mesečno sobo, veliko, lepo, s suvorabo kopalnice, išče za takoj ali pozneje proti dobremu plačilu mlad podetnik - Ljubljancin. Strogo separiran vhod pogoj. Ponudbe pod „Dom 1743“ na upravo Slov. Naroda. 1743

Klavir dobro ohranjen, se radi pomanjkanja prostora prav ugodno prodaja. Oglej se lahko vsak dan od 2.—5. ure popoldne. Tržakova cesta št. 45. I. nadst. 1759

Trgovino vzamem v najem ali jo kupim na kakem prostoru metnem kraju na deželi. Eventualno kupim tudi hišo s trgovskimi prostori blizu železnice. Ponudbe pod „Trgovina 8000/1782“ na upravo Slov. Naroda. 1782

Svinčnike Hardtmuth in druge, kopirne svinčnike, kredo navadna in v lesu za kavarne, peresa, radirke, črtilo tekoči gumij, počutni voski, klozotni papir itd. na debelo in drobno naj L. Pevalak, Ljubljana, cene pri L. Pevalak, Ljubljana, 4. Kupim rabljene jugoslovenske znamke.

Papir pisarni v maslu in škaflijah, velika izbira, kancelijski bel gladek, črtan in kockast, trgovski papir, gladek in karirast, priporočila na debelo in drobno trgovina s papirjem L. PEVALEK, Ljubljana, Židovska ul. 4.

Zamenjam pletilni stroj št. 8 s št. 12, eventualno tudi prodam. Naslov pove upravnitvo Slovenskega Naroda. 1773

Trgovski pomočnik se takoj sprejme za trgovino z meta-nim blagom pri Josip Langoršku, Marenberg. 1770

Trgovski pomočnik 23 let star, želi vstopiti v službo, več je mešane stroke. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1773

Perfektno strojeopisno in stenografijno sprejme odgovornika pisarja dr. J. Racina in dr. Salovica v Ljubljani, Kolodvorska ul. 8. Začetnice izključene. 1741

Kuverte trgovske, kancelijske itd. vizitke račune itd. tudi s tiskom tvrdke, najceneje pri L. Pevalak, Ljubljana.

Svilen papir na debelo in drobno v različnih barvah najceneje pri L. PEVALEK

Plavi papir ovojni za zvezke trgov. s papirjem, Ljubljana, Židovska ul. 4.

Risarski papir raznovrstni Ljubljana, Židovska ul. 4.

Stare kovine (bakar, medenino, cink itd.) kupuje trgovina z železnino Breznik & Fritsch, Ljubljana, Cankarjevo nabrožje št. 1. 827

Ali kašljate? Edno sredstvo je „Pekto“ katero pri prehlajenju proti kašlju

!!pomaga!!

Glavna založba med. drogerije Ad. H. Ljubljana, Štefenburgova ulica 5. Cena škatlji 4 K.

Išče se zanesljiv in pošten hlapac h konjem; plača po dogovoru, nastan takoj. Vprašaj se pri Jos. Bergmannu v Ljubljani, Poljanska cesta 87. 1800

Trgovskega pomočnika železninske stroke, dobra moč sprejme železninska trdnjava v Ljubljani. Ponudbe pod „Železninar/1819“ na upr. Slov. Naroda. 1819

Mladenič 24 let star, inteligenten, prijetne zunanosti, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi službe službe slugi v kakšnem uradu ali duge slične zaposlenosti. Ker ima lepo pisavo lahko pomaga event. tudi v pisarni. Ponudbe prošim pod „Lena pisava/1786“ na upr. Slov. Naroda. 1786

RAZGLEDNICE ljubljanske, umetniške itd. velikonočne in binkošne slovenske (tudi nemške) na debelo in drobno pri L. Pevalak, Ljubljana, 4.

Slike kralja Petra v velikosti 47x65 cm priporočila Narodna knjižarna v Ljubljani. Cena K 24.—

Jabolka 4 — 5 vagonov lepih zdravih jabolk se prodajo po ugodni ceni. Janez Polak Sv. III pri Mariboru 1789

†
Umrla je najina nad vse ljubljena mamica
Franja Gult
zasebnica
po dolgi, mukopolni bolezni.
Pogreb nepozabne se vrši v soboto popoldne ob 4. uri iz mrtvašnice v deželni bolnici.
Počivaj mirno, zlata mamica.
V LJUBLJANI, dne 11. marca 1911.
Lojze, Nevenka.

A VIII/406/19-20 1798
Prostovoljna dražba nepremičnin.
Na predlog lastnikov nekdanj Ivan Habič iz Št. Vida št. 42 lastnega posestva v Studenčičah št. 15 in 10 se prodaja tamkaj ležeče in skupno na 26.360 K 90 v cenjeno posestvo pod vl. št. 14 d. o. Studenčnice po posameznih parcelah ozir. v celoti za izklicne cene, ki so razvidne iz t. zapisnika z dne 4. avgusta 1919 A VIII 406/19-5 in iz dražbenih pogojev.
Dražba se vrši dne
23. marca 1921 ob 9. uri popoldne v Studenčičah in če potreba naslednjega dne ravnotam.
Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo.
Zastavne pravice na zemljišče zavarovanih upnikov ostanejo nedotaknjene.
Za potrditev prodaje imajo prodajalci 14 dni pomisleka.
Izkupilo prodaje se plača v 8 dneh po sprejetju ponudbe pri sodišču.
Ostali pogoji prodaje se smejo vpogledati pri podpisnem sodišču soba št. 33.
Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII,
dne 2. marca 1921.